

STROKA IN NJENA SOCIOLOGIJA¹

Jurij Režek

V geodeziji je že več kot desetletje v ospredju vseh dejavnosti informacijsko vodenje nepremičninskih evidenc (zemljiški kataster in kataster stavb). Družbeni pomen si geodetska skupnost gradi s povezovanjem geodetskih (nepremičninskih) evidenc z drugimi evidencami. Predvsem z navedenima evidencama, v katerih pa sta lokacija in kakovost podatka podrejena upravnemu postopku vpisa vanju, zagotavljamo državi temelj za vključevanje podatkov drugih upravljavcev in povezovanje z drugimi podatki. Kakovost podatkov, zlasti lokacije, ki je v izvorni pristojnosti stroke in jo od nas pričakujejo družba in uporabniki, je v ozadju. Pričakovanje, da bo geodetska uprava, torej upravni del geodetske stroke, skrbela predvsem za vodenje upravnih postopkov vpisa podatkov, informatizacijo in povezovanje evidenc ter da bo zasebni geodetski sektor zaradi zahtev uporabnikov (na trgu) izboljšal slabe lokacijske podatke za primerno ceno, se je v splošnem izkazalo za nerealno. Največji uporabnik geodetskih evidenc je javna uprava, ta pa pričakuje kakovostne podatke od organa, ki jih zanjo vodi, in ni pripravljena za to posebej plačevati na trgu. Tako kakovost samih lokacijskih podatkov (koordinat) v nepremičninskih evidencah in tudi opisnih podatkov ni boljša, kot je bila pred dobrim desetletjem.

Zanimivo pa je, da v geodetskih krogih o kakovosti podatkov še najmanj razpravljamo. Morda zato, ker menimo, da na tako tehničnem pojmu, kot je lokacija, ne moremo graditi širšega družbenega pomena. Pomen lokacije ter strokovne geodetske metode in tehnike geodezije so potisnjene v ozadje. Dela se predvsem ali izključno na nadgradnji evidenc in njihovem povezovanju. Organi javne uprave pa ob kritikah na račun nepremičninskih in drugih podatkov geodetske uprave celo sami vzpostavljajo vzporedne evidence. Tudi v očeh javnosti smo si geodeti ustvarili slabo podobo na področju kakovosti podatkov. Novi in novi sistemski projekti, ki zahtevajo veliko virov, ne prispevajo k reševanju vprašanj o kakovosti podatkov. Kdor odpira vprašanja o kakovosti (položajnih) podatkov v geodetskih evidencah, je posebež, ki ne gre v korak s časom. O kakovosti lokacije, za katero nam že po naravi stroke vendarle gre pristojnost in odgovornost, ter o kakovosti nepremičninskih podatkov in podatkov o zemeljskem površju ne razpravljamo. Taka razprava se šteje celo za tradicionalizem, za katerega ni več prostora v sodobnem, informacijskem svetu računalniških storitev in moderni družbi, ki je s tovrstnimi tehnikalijski že zdavnaj opravila. To bi lahko držalo, če bi zares opravili z njimi. Tako pa hodimo le naprej, kar je tudi prav, ampak neurejena dediščina iz preteklosti nas vedno znova dohiti.

¹ *Sociologija: znanost, ki preučuje človeško družbo in zakonitost njenega razvoja.*

Za geodetsko skupnost je značilna samozavest, ki v nas zbuja vero, da smo edini sposobni zajemati in voditi prostorske podatke, čeprav bi nas dostopnost tehnologije in enostavnost njene uporabe ter dejavnosti nekaterih resorjev lahko prepričale o nasprotnem. Kar pa nas res lahko loči od drugih, je strokovno poznavanje geodetskih metod in tehnik ter skrb za kakovost podatkov z njihovo uporabo. Imamo močan občutek za spoštovanje in upoštevanje dogovorov, ki pa se velikokrat oblikujejo brez prave razprave o drugačnih možnostih in poteh, pri čemer se tudi ne razmišlja, ali so taki dogovori in stališča koristni za geodetsko stroko kot celoto. Velikokrat tudi raje privolimo v poistovetenje in zaščito v enako misleči skupnosti kot pa na argumentirano razpravo ter izražanje mnenj in stališč. Samoiniciativnost in drugačnost sprejmemo le izjemoma, običajno takrat, ko preseže mejo sposobnosti skupnosti po njenem zanikanju.

Želim spodbuditi razpravo, pa ne o vizionarstvu za prihodnost, temveč predvsem o svojem skorajda pozabljenem poslanstvu in odnosu do njega. Iz obojega, iz poslanstva in vizije, se oblikujejo cilji in potem dejanja, saj še tako ambiciozna težnja ne bo ustrezno uresničena in ne bo dosegla namena, če ne bomo poskrbeli tudi za ustrezno kakovost lastnih podatkov, ne glede na to, ali gre za prostorske ali nepremičninske evidence ali katerikoli izdelek naše stroke.

Vsem želim lepe praznične dni ter srečno in uspešno novo leto 2011.

mag. Jurij Režek
predsednik Zveze geodetov Slovenije